

КІНЄВА

Тетяна Степанівна

Tanya_kineva@mail.ru

аспірант кафедри статистики і економічного аналізу Національного університету біоресурсів і природокористування України

УДК 658.14

ІНФОРМАЦІЙНА ПОЛІТИКА УПРАВЛІННЯ ВІДТВОРЕННЯМ БІОЛОГІЧНОГО КАПІТАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

INFORMATIVE POLITICS OF MANAGEMENT RECREATION OF BIOLOGICAL CAPITAL OF AGRICULTURAL ENTERPRISES

Стаття присвячена дослідженню сутності та значення інформаційної політики діяльності сільськогосподарських підприємств для цілей управління відтворюючими процесами. Також обґрунтована необхідність розробки теоретично-методичних основ для її практичної реалізації.

Статья посвящена исследованию сущности и значения информационной политики деятельности сельскохозяйственных предприятий для целей управления. Также обоснована необходимость разработки теоретико-методических основ её практической реализации.

The article is sanctified to research of essence and value of informative politics activity of agricultural enterprises for the aims of management recreating processes. Also reasonable necessity of development of in-methodical bases for her practical realization.

Ключові слова: біологічний капітал, відтворення, інформаційна політика, управління.

Ключевые слова: биологический капитал, воспроизводство, информационная политика, управление.

Key words: biological capital, reproduction, informative politics, management.

ВСТУП

Ефективність реалізації інформаційно-аналітичної системи управління відтворенням біологічного капіталу на рівні сільськогосподарського підприємства можлива за умови повного інформаційного забезпечення здійснення господарських операцій. Забезпечення функції формування бази даних про хід виконання відтворюючих процесів та організація їх поточної координації, має бути покладено на інформаційну політику підприємства. На сьогодні, можемо констатувати недостатній рівень сформованості теоретико-методологічних засад та практичних заходів реалізації інформаційної політики управління в сільськогосподарських підприємствах. Окремі питання аналітичного забезпечення процесу управління досліджують такі науковці, як: І.О. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, О.Д. Гудзинський, В.М. Жук, Г.Г.Кірейцев, В.К. Савчук та інші вчені. Проте досі залишаються питання, які потребують досліджень і є актуальними, зокрема щодо розробки методичних засад практичної реалізації інформаційної політики управління у сільськогосподарських підприємствах.

МЕТА РОБОТИ полягає у визначенні змісту та сутності інформаційної політики сільськогосподарських підприємств.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою роботи є наукові праці, матеріали періодичних видань, Internet-ресурси, нормативно-правові акти та аналітичні матеріали діяльності сільськогосподарських підприємств. При проведенні дослідження використано методи системного аналізу, синтезу та узагальнення.

РЕЗУЛЬТАТИ

Прийняття раціональних управлінських рішень вчасних умовах стрімкої інформатизації розвитку суспільства, без лаконічно сформованої бази даних, яка б охоплювала всі сфери реалізації господарських операцій, є неможливим. На загальнодержавному рівні необхідність у повноцінному задоволенні інформаційних потреб та напями їх практичної реалізації, закріплюється Законами України «Про інформацію» [1], «Про національну програму інформатизації» [2], Постановою КМУ «Про Концепцію державної інформаційної політики» [4]. Цілком логічно, що на макрорівні, інформаційне забезпечення покладено на суб'єкти господарювання, які задовольняючи потреби різних користувачів інформації, реалізують виконання державних стратегічних завдань соціально-економічної, екологічної та інших сфер управління.

Досліджуючи ступінь розробленості та напрями реалізації інформаційної політики на рівні сільськогосподарських підприємств, спостерігається її нівелювання, що прямо впливає як на організацію господарської діяльності, так і на ефективність прийняття управлінських рішень. Напрями інформаційної політики для суб'єктів господарювання на законодавчому рівні окремо не закріплено, вони є складовими загальнодержавної концепції. Такий стан спричиняє різновекторність інформаційного забезпечення діяльності підприємств, неврахування всіх чинників впливу на виконання господарських операцій та, як наслідок, прийняття неефективних управлінських рішень.

Інформаційна політика діяльності сільськогосподарського підприємства розкриває свою суть у контексті елементів інформаційно-аналітичної системи управління (рис. 1), що обумовлює їх взаємоузгодженість та гарантує успішне виконання цілей.

Базовим організатором діяльності сільськогосподарського підприємства та координатором реалізації системних функцій управління є економічна політика, яка являє собою системно-функціональну форму взаємодії агентів внутрішнього та зовнішнього середовища, що спрямована на динамічне підвищення конкурентних переваг господарюючого суб'єкта.

Її складовими елементами в контексті відтворення біологічного капіталу скотарства є:

- виробнича політика – орієнтована на забезпечення належного рівня своєчасного та якісного виконання технологічних операцій з формування біологічного капіталу підприємства;

- фінансова політика – є сукупністю заходів формування та розподілу джерел фінансування спрямованих на забезпечення безперервного виробничого процесу та ефективного відтворення біологічного капіталу;

- податкова політика – це комплекс важелів регулювання діяльності підприємства у межах норм чинного законодавства країни;

- маркетингова політика – механізм позиціонування підприємства та виробленої продукції на ринку, орієнтований на задоволення потреб споживачів.

Таким чином, економічна політика сільськогосподарського підприємства є комплексом прийомів, прийомів, важелів і механізмів практичної реалізації процесів формування та використання його біологічного капіталу.

Важливим елементом інформаційної політики є кадрове забезпечення, яке визначає ступінь якісного виконання операцій на всіх етапах відтворення біологічного капіталу. Функціями кадрової політики є не лише виконання правил роботи з персоналом та забезпечення підприємства висококваліфікованими спеціалістами, а й організація раціонального використання людського потенціалу.

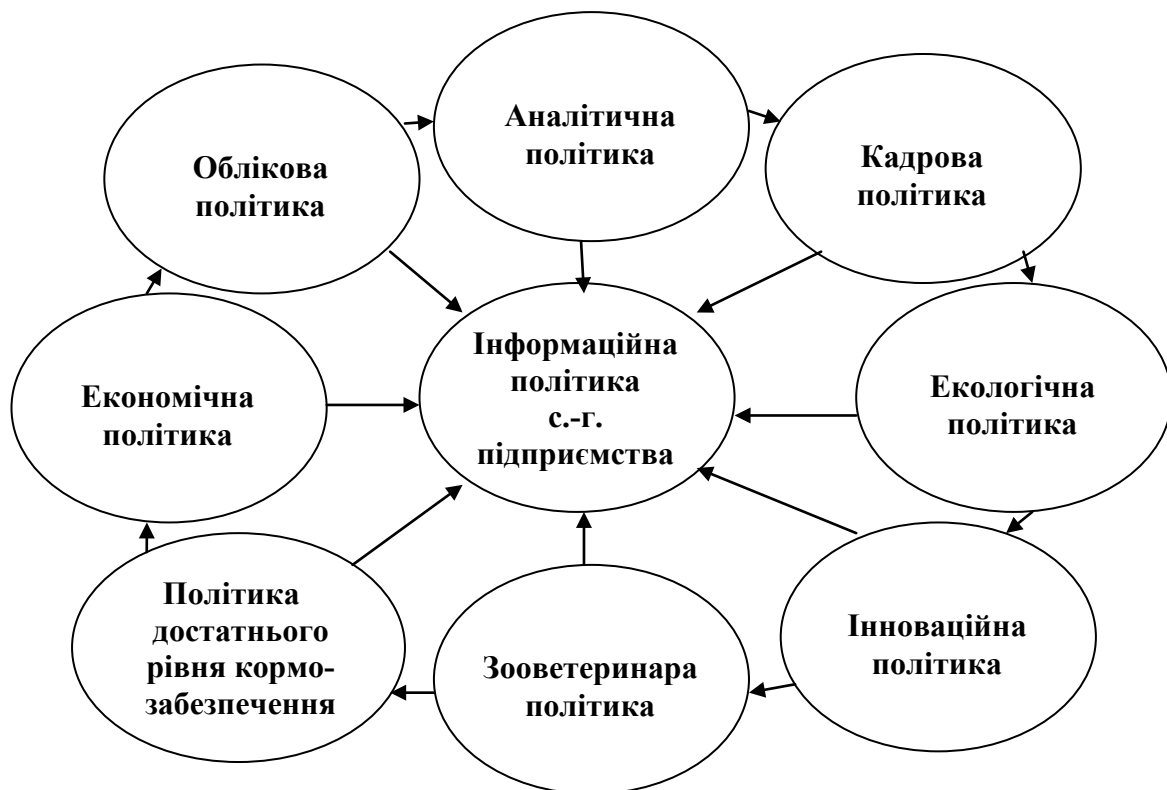

Рис. 1. Складові інформаційної політики сільськогосподарського підприємства щодо забезпечення управління відтворювальними процесами в скотарстві (розроблено автором)

Враховуючи сучасні напрями розвитку економіки та технологічні характеристики виробничого процесу у галузі скотарства, цілком зрозуміло, що забезпечення ефективного відтворення біологічного капіталу без застосування інноваційних технологій не можливе. Комплекс заходів з планування, координації, стимулювання та регулювання виробничих процесів відтворення біологічного капіталу скотарства визначає сутність інноваційної політики сільськогосподарського підприємства, а також забезпечує практичну реалізацію функції самовідновлення.

Основою біологічного капіталу скотарства є живі тварини, від продуктивних характеристик яких залежить рівень та якість відтворення. Без належної організації зооветеринарних умов утримання худоби, не можливо забезпечити підвищення показників її продуктивності та реалізацію функції самовідновлення. Зооветеринарна політика є комплексом заходів спрямованих на поліпшення племінних характеристик худоби, способів утримання, годівлі та захисту від хвороб з метою забезпечення ефективно організації відтворення біологічного капіталу галузі.

Дослідивши процес формування та використання біологічного капіталу скотарства на прикладі діяльності сільськогосподарських підприємств Київської області, можемо констатувати, що спад показників розвитку галузі та низький рівень рентабельності виробництва зумовлені в першу чергу недостатнім рівнем збалансування кормової бази. Від забезпечення повноцінної годівлі худоби залежить її продуктивність, резистентність до захворювань та реалізація генетичного потенціалу відповідно до породної приналежності тварини.

Господарування підприємств в умовах сталого розвитку висуває багато вимог та обмеження щодо практичної реалізації відтворюючих процесів скотарства з метою зменшення антропогенного впливу на довкілля. У рамках екологічної політики вирішуються питання організації процесів формування та використання біологічного капіталу скотарства з найменшою шкодою для біотипу.

Вивчаючи інформаційне забезпечення процесу управління, можемо констатувати, що ключовою ланкою є облікова політика, яка являє собою комплекс організаційних заходів щодо формування інформаційних потоків про господарську діяльність підприємства з метою складання та подання звітності (фінансової, податкової та статистичної). В першу чергу це зумовлено законодавчим регулюванням облікової діяльності.

Згідно Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні», під обліковою політику прийнято розуміти сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [3]. Але облікова політика за своєю суттю, не є виключно набором способів та прийомів відображення інформації у звітності. погоджуючись з Ф. Ф. Бутинцем [5], вважаємо, що облікова політика є методом управління діяльністю підприємства, яка передбачає багатоваріантність вибору методик

відображення господарських процесів, з метою всебічного розкриття особливостей господарювання та формування інформаційної бази для всіх рівнів менеджменту.

Разом з тим, варто відмітити, що саме аналітична політика забезпечує взаємозв'язок та узгодженість задач всіх рівнів управління відтворюючими процесами з одночасним їх розвитком і вдосконаленням. Адже, аналітична обробка інформаційних потоків дозволяє визначити поточний та перспективний рівень відтворення біологічного капіталу, можливості підприємства щодо його підвищення з одночасним встановленням доцільності, оптимальності та раціональності використання ресурсів.

Спираючись на вивчення ступеню інформаційно-аналітичного забезпечення управління формуванням та використанням біологічного капіталу скотарства, можемо констатувати, що на сьогодні у повній мірі реалізується виконання лише облікової політики, а решта - характеризуються сукупністю виконання окремих операцій, спрямованих на задоволення нагальних потреб.

За таких умов, не можливе належне інформаційне забезпечення управління формуванням та використанням біологічного капіталу скотарства, тому, як наслідок, маємо неефективне використання біологічних ресурсів і низький рівень їх самовідтворення. Адже, за своєю суттю, інформаційна політика сільськогосподарського підприємства є процесом створення умов для раціонального відтворення біологічного капіталу на основі ефективного управління інформаційними потоками всіх рівнів з метою досягнення стратегічних задач.

ВИСНОВКИ

Отже, на підставі проведеного аналізу рівня інформаційно-аналітичного забезпечення відтворення біологічного капіталу та міри розробленості методичних засад практичної реалізації інформаційної політики управління в сучасних умовах господарювання, можемо констатувати недосконалість та нагальну необхідність впровадження заходів удосконалення. Адже, інформаційна політика націлена на усунення дисбалансу поінформованості між різними користувачами даних, яка прямим чином впливає на ефективність прийняття управлінських рішень, координацію відтворюючих процесів, а також інвестиційну привабливість підприємства в цілому.

Література:

1. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 №2657-ХІІ (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
2. Закон України «Про національну програму інформатизації» від 04.02.1998 № 74/98-ВР ХІІ (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.
3. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07. 1999р. №996-14 (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

4. Постанова КМУ «Про Концепцію державної інформаційної політики» від 17 вересня 2008 р. № 842 (зі змінами та доповненнями) / Верховна Рада України. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: zakon.rada.gov.ua.

5. Бутинець Ф.Ф. Організація бухгалтерського обліку: Підруч. для студ. спец. «Облік і аудит» вищ.навч. закл. / За ред. Ф. Ф. Бутинця. — 3-є вид., доп. і перероб. — Житомир: ПП «Рута», 2002. — 592 с.

КОНСУЛЬТАЦІЇ

Які документи необхідно отримувати при розрахунках із підприємцями? (частина 1)

Придбання товарів (робіт, послуг) у підприємця-загальносистемника

До 01.07.2012 р. пункт 177.8 ПКУ дозволяв не утримувати ПДФО з доходів фізособи, якщо такий дохід отримано підприємцем від операцій, здійснюваних у межах обраних ним видів діяльності. Достовірністю цього факту мала слугувати копія документа, що підтверджує державну реєстрацію фізособи як суб'єкта підприємницької діяльності.

Відразу було зрозуміло, що звичайною копією свідчення про державну реєстрацію або виписки з Єдиного державного реєстру юридичних осіб і фізичних осіб — підприємців (далі — ЄДР) тут не обійтися. Адже ці документи не надавали змоги виявити, які ж саме види діяльності фізособа обрала як підприємницькі.

Податківці рекомендували (листи ДПСУ від 03.02.2011 р. № 1085/К/17-0714, від 31.03.2011 р. № 6320/5/12-0216) суб'єктам господарювання, які мають господарські відносини з фізичною особою? — підприємцем, отримувати від підприємця-загальносистемника довідку, у якій зазначаються перелік видів діяльності й обрана система оподаткування. Довідку видавали в податкових органах за місцем реєстрації підприємця.

Згодом (редакція ПКУ від 07.04.2011 р.) законодавці вирішили уточнити, що документом, який підтверджує державну реєстрацію фізособи як суб'єкта підприємницької діяльності, повинна бути виписка або витяг із ЄДР. Однак ця норма прожила недовго, і вже в редакції ПКУ від 07.07.2011 р. її замінили на знайому «...копію документа, що підтверджує її державну реєстрацію відповідно до закону як суб'єкта підприємницької діяльності...», яка відтоді не змінилася.

Тож наразі є два способи, аби документально підтвердити обрані підприємцем види господарської діяльності:

- 1) виписка з ЄДР разом із довідкою податкової про види діяльності;
- 2) витяг із ЄДР, у якому міститься перелік видів діяльності.

Однак це ще не все. Починаючи з 01.07.2012 р. набрав чинності Закон № 4834, яким було скасовано пряму вимогу щодо контролю за видами діяльності підприємця-загальносистемника, оскільки фразу «...доходу від операцій, здійснюваних у межах обраних ним видів діяльності...»

замінили на — «...доходу від здійснення нею підприємницької діяльності...» (п. 177.8 ПКУ).

Здавалося б, що відтепер, аби покупець (який може бути податковим агентом) не утримував ПДФО у підприємця-загальносистемника, достатньо мати лише копію документа, що підтвердить його підприємницький статус.

Але провести чітку межу, коли фізособа провадить підприємницьку діяльність, а коли діє як звичайна фізособа, інколи буває настільки важко, що навіть судова система починає плутатись у своїх висновках (постанова ВГСУ від 02.06.2011 р. у справі № 8/9-10 та від 06.08.2102 р. у справі № 14/5025/1982/11). Тому внесені в ЄДР відомості щодо обраних видів діяльності завжди були «лакмусовим папірцем», який дає змогу контролюючим органам зорієнтуватися, де діяльність підприємницька, а де ні.

З огляду на сказане може скластися ситуація, коли податкова й надалі стверджуватиме, що обов'язок податкового агента не виконано, бо нарахування та/або виплата доходу пройшла без контролю саме за здійснюваними видами діяльності. Адже обов'язок утримати ПДФО покладений на податкового агента (пп. 168.1.1 ПКУ).

Штрафувати лише через відсутність підтвердження щодо здійснюваних видів підприємницької діяльності контролери не вправі (через відсутність обов'язку вимагати таку інформацію в підприємця-загальносистемника). Проте якщо під час перевірки знайдуть докази, що підприємець продав певну річ або надав послугу (виконав роботу) поза зареєстрованими видами підприємницької діяльності, то претензій від перевіряючих буде важко уникнути. Для того щоб дізнатись офіційну позицію контролюючого органу стосовно цього, ми направили запит до Міндоходів.

Для власної впевненості та упередження зайвої тяганини з контролерами варто все-таки отримати інформацію щодо здійснюваних видів діяльності підприємця-загальносистемника. І неважливо, чи це витяг із ЄДР чи довідка з податкової.

Георгій КЛЯШТОРНИЙ,
податковий консультант газети «Інтерактивна бухгалтерія»